

Tuomas Rytönen
30.4.2015

oikeusministerio@om.fi

Viite: Lausuntopyyntö 4.3.2015 OM 1/471/2014

Kuluttajansuojaviranomaisten toimivaltuuksia selvittäneen työryhmän mietintö

Energiateollisuus ry ("ET") kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta lausua mietinnöstä "Kuluttajansuojaviranomaisten toimivaltuudet" (oikeusministeriön julkaisuja 11/2015). ET pitää yritysten ja kuluttajien kannalta tärkeänä, että kuluttajamarkkinat toimivat hyvin ja että lainsäädännön noudattamista valvotaan tehokkaasti, oikeudenmukaisesti ja oikeasuhtaisesti.

Työryhmän tehtävä ja ehdotukset

Kuluttajansuojaviranomaisten toimivaltuuksia selvittäneen työryhmän tehtävänä oli selvittää kuluttaja-asiamiehen nykyisen keinovalikoiman toimivuus ja mahdolliset uudistamistarpeet. Tehtävänä oli myös arvioida, onko aluehallintoviranomaisten toimintamahdollisuuksia tarvetta kehittää tietyissä kuluttajansuoja-asioissa.

Työryhmän tehtävänä oli lisäksi laatia tarpeellisiksi harkitsemansa ehdotukset toimivaltuuksien muuttamiseksi. Työryhmän mietinnössä ehdotetaan kolmea muutosta nykytilaan:

- 1) Säädetään uudesta seuraamusmaksusta eli hallinnollisesta sakosta. Ehdotuksen mukaan markkinaoikeus voisi kuluttaja-asiamiehen hakemuksesta määrätä seuraamusmaksun elinkeinonharjoittajalle, joka on rikkonut kuluttajaa suojaavia säännöksiä.
- 2) Lisätään aluehallintovirastojen tehtäviä ja toimivaltuuksia. Aluehallinto-virastot valvoisivat kuluttajansuojalain markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Virastoilla olisi itsenäinen oikeus määrätä elinkeinonharjoittajalle kielto silloin, kun rikkomus on ilmeinen ja säännösten soveltamiskäytäntö on vakiintunut.
- 3) Muutetaan kuluttaja-asiamiehen määräämää kieltoa koskevaa menettelyä ja laajennetaan kuluttaja-asiamiehen toimivaltaa määrätä kielto. Kuluttaja-asiamiehen elinkeinonharjoittajalle määräämä kieltopäätös jäisi voimaan, ellei yritys saattaisi päätöstä markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa saatuaan tiedon päätöksestä.

Elinkeinoelämän keskusliitto ("EK") ja Suomen Yrittäjät ry ("SY") ovat jättäneet työryhmän mietintöön eriävän mielipiteen.

Seuraamusmaksu

ET vastustaa mietinnössä olevia seuraamusmaksua koskevia ehdotuksia. Ehdotettujen lainsäädännösten mukainen seuraamusmaksu ei ole oikeasuhtainen eikä täytä hallinnolliselle sakoille asetettua tarkkarajaisuusvaatimusta. Seuraamusmaksun tarvetta ei ole selvitetty tarpeeksi. Toiston välttämiseksi ET viittaa eriävän mielipiteen perusteluihin.

Aluehallintovirastojen tehtävien ja toimivaltuuksien lisääminen

ET:n näkemyksen mukaan nykyinen keskitetty valvonta on syytä säilyttää. Ei ole tarvetta eikä järkevää hajauttaa valvontaa ja luoda päällekkäisiä valvontamenettelyjä. Hajautettu valvonta johtanee epäyhtenäisen viranomaiskäytännön syntymiseen, mikä ei edistä markkinoiden toimivuutta. Toiston välttämiseksi ET viittaa tältäkin osin myös eriävän mielipiteen perusteluihin.

Kieltomenettelyn muuttaminen

ET:n näkemyksen mukaan kieltomenettelyn muuttaminen ehdotetulla tavalla on hyväksyttävissä, koska se mahdollistanee nykyistä tehokkaamman valvonnan selkeissä lainrikkomustilanteissa. Kiellon noudattamisen varmistamiseksi voidaan asettaa myös uhkasakko. Näin ollen kiellon rikkominen voi johtaa taloudellisiin seuraamuksiin.

Nykyisin kuluttajaviranomainen voi määrätä kiellon, jos asia ei ole "lain soveltamisen kannalta tai muuten merkitykseltään huomattava". Mietinnössä ehdotetaan kuluttajaviranomaisen toimivallan muuttamista niin, että "muuten merkitykseltään huomattava" poistetaan. Kyseinen kriteeri on määrittänyt kuluttajansuojaviranomaisen toimivaltaa kuluttajansuojalainsäädännön alusta asti. Mietinnössä ei ole perusteltu painokkaasti, miksi kyseisen kriteerin poistaminen olisi välttämätöntä tai tarpeen.

Kunnioitavasti

ENERGIATEOLLISUUS RY

Tuomas Rytönen